

Lisa 3. Märkuste tabel: Metsaseire määruse algatus

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar
Eesti Maaülikool	Eesti metsaseire on väga heal tasemel ja on heameel, et see leiab eraldi väljatoomist ka määruse seletuskirjas. Meie hinnangul kirjeldab määruse seletuskiri EL liikmesriikide metsi survestavaid tegureid nagu kliimamuutused ja sellega seotud ohte (metsa- või maastikupõlengud, kahjuripuhangud, põuad ja kuumalained) adekvaatselt. Sama ei saa aga öelda määruse seletuskirjas kirjeldatud Euroopa metsaseire toimivuse ja määrusega kavandatud tegevuste proportsionaalsuse kohta. Määrusega on nimetatud vaid valik võimalikke metsandusliku teabe valdkondi, fookusega kliimamuutustega kohanemisele ja elurikkusele. Esitatud materjalidest ei selgu, kuidas tekib andmetest tervik ning mil viisil leiab kasutamist kõigi ökoloogiliste, ökonoomiliste ja sotsiaalsete indikaatorite kohta juba aastakümnete vältel kogutud, analüüsitud ja edastatud andmestik. Leiame, et määruse tegevused täidavad seatud eesmärgi vaid osaliselt. Juhime tähelepanu, et mitmed euroopa riigid on juba võtnud osaliselt kasutusele kaugseirel põhinevad lahendused SMI (Statistiline metsainventuur) andmete kogumisel ning mitmed teevad selles osas olulisi teadus ja arendustöid. Niisamuti on Eestis käivitumas Eesti Maaülikooli ja Tartu Ülikooli koostöös projekt PRG2214 nimega „Metsaökosüsteemide majandamise, kasvu ja looduslike häiringute ilmingute tuvastamine kosmosest mõõdetud spektraalsest signatuurist“. Selle täitmise käigus arendatakse järgmise viie aasta jooksul välja Eesti metsa digitaalne kaksik, et minna üle avaandmetele tuginevale uut tüüpi statistilisele metsainventuurile. 1 Tagada sidus ja kvaliteetne seire, mis võimaldab jälgida edusamme metsadega seotud ELi eesmärkide, poliitikaeesmärkide ja sihtide saavutamisel, sealhulgas elurikkuse, kliima ja kriisile reageerimise valdkonnas; ii) parandada riskihindamist ja valmisolekut; ning iii) toetada maahaldajate ja avaliku sektori asutuste tõendus põhiste otsuste tegemist, edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni. Eesti Maaülikool pooldab kaugseirel põhinevate meetodikate väljatöötamist ja rakendamist ühtlustatud ülevaate saamisel kõikidest Euroopa metsadest samaaegselt, kuid leiame et aluseks tuleb võtta juba väljatöötatud meetodikad ja üleeuroopaliste kokkulepete alusel kogutavad andmestikud, et neid vajadusel parandada. Juhul kui Eesti otsustab toetada määruse vastuvõtmist, siis soovime kinnitust, et sellega ei kaasne	Arvestatud.

olemasoleva ja kvaliteetsema andmestiku kaotamine ja Eesti kohta kogutava metsaseire raamistiku rahastamise vähendamine.

Järgnevalt toome välja mõned asjaolud, millel meie seisukoht tugineb.

Peame oluliseks tuua välja, et riiklike metsainventuuride kaudu ei koguta juba ammu andmeid ainult mõnede puiduressurssidega seotud põhimuutujate osas, vaid pidevalt on lisandunud täiendavaid indikaatoreid, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse osas. LULUCF sektori arvestus, sealhulgas metsade süsinikuvaru ja selle muutuste kohta toimub suures osas just statistilise metsainventuuri (SMI, ingl National Forest Inventory ehk NFI) andmete alusel. Kuusekooreüraski kahjustuste pindade, põhjuste ja dünaamika kohta annab SMI ja üldine metsaseire vaid üldtrendi ning detailse info ning põhjuslike seoste selgitamiseks on vajalikud erinventuurid eelvalitud keskealistes ja vanemates kuuse puhtpuistutes, sealhulgas juuremädanike ning tormi poolt eelnevalt kahjustatud metsades. Euroopa metsade kaitset käsitleva ministrite metsakaitseprotsessi Forest Europe aruanded Euroopa metsade seisundi kohta tuginevad alates 1990st aastast käivitunud rahvusvahelisel protsessil ja viimased aruanded aastatest 2015 ja 2020 põhinevad aastal 2015 Euroopa ministrite ja Euroopa komisjoni poolt Madridis heakskiidetud kriteeriumite ja indikaatorite süsteemil. ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (UN Food and Agriculture Organisation (FAO)) poolt metsamaa ja metsa pindala leidmiseks hangitav andmestik on kogutud peamiselt metsaressursside hindamise protsessi käigus ja avaldatud iga 5 aasta järel avaldatavas Forest Resources Assessment FRA raportis, millistest viimased on ilmunud aastatel 2010, 2015 ja 2020. Esimene ülevaade Euroopa ja maailma metsadest FAO Global Forest Resources Assessment avaldati juba 1948-l aastal. Euroopa Liidu riigid on ka aastakümneid osalenud FAO FRA protsessi ja metoodika arendamisel ning edastanud andmeid FAO metsade globaalsesse andmebaasi. Euroopa metsaseire programm, ICP Forests (International Cooperative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests), loodi juba 1985. aastal eesmärgiga uurida õhusaaste mõju metsade seisundile. ICP Forests tugineb õhusaaste kauglevi konventsioonile. Aasta hiljem loodi Pan-Euroopa programm Euroopa Liidu nõukogu määruse alusel (EEC) No. 3528/86, mille eesmärgiks oli rajada rahvusvaheline intensiivseire võrgustik uurimaks saaste detailseid mõjusid metsaökosüsteemides. Aastakümnete jooksul on lisandunud Euroopa metsaseire programmi mulla- ja bioloogilise mitmekesisuse seire komponendid. Töötavad ekspertpaneelid bioloogilise

	mitmekesisuse biological diversity ja mulla soil and soil solution ja muus osas. Metsaseiresüsteemi kirjeldus on määruse tekstis äärmiselt üldsõnaline ja sellest ei selgu mida realselt ja kuidas kavatsetakse teha. Samuti pole selged komisjoni, liikmesriikide, metsanduslike asutuste ja kodanike ülesanded. Metsaüksuste tuvastamise ja muud kirjeldatud meetodilised üksikasjad ei aita teksti mõistmisele palju kaasa. Selgust vajab, kuidas uus metsaseiresüsteem seondub riikide seniste SMI, metsaseire ja metsanduslike vaatlusalade võrgustikega ja kuidas jätkuvad andmete senised aegread. Kokkuvõttes peaks antud määrusega kaasnema väga põhjalik juhend, kus oleks täpselt defineeritud mõõdetavad tunnused, mõõtmiste eesmärk, mõõtühikud, meetodika, andmetootlus jne kuni veahinnanguteni välja, sealhulgas võrdlustabel juba varem uuritud/mõõdetud näitajatega. Määrus pakub metsaseire arendamiseks hea võimaluse rahvusvahelise koostöö arendamiseks ning ühtseks laiapõhjaliseks lähenemiseks edaspidiseks. Kindlasti peaksid erinevate protsesside kaudu väljatöötatud seirataivate kriteeriumite ja indikaatorite süsteemid olema omavahel harmoniseeritud. Kasutada tuleks varasemate seiretes ja inventuurides kasutatutega võrreldavaid definitsioone ja mõõtmismetoodikaid, muidu katkeksid pikad, mõnedes riikides juba 100 aastased SMI vaatluste ning 30 aastased ICP Forest aegread. Seega peame vajalikuks, et Euroopa Komisjon analüüsiks, kuidas eeltoodud kriteeriumite ja indikaatorite kasutamist parimal viisil ühtlustada. Koordinaatsioon valdkondlikku kompetentsi omavate organisatsioonidega nagu Forest Europe'i, FAO/FRA, ENFIN and ICP Forest'i ja teistega (Eurostat, EEA, CBD, ja UNFCCC) tagaks üleeuroopalise metsastatistika järjepidevuse	
Eesti Keskkonnaühenduste Koda ja Päästame Eesti Metsad MTÜ	1. Eelnõu Artikli 5 lõikes 3 on toodud, et kogutakse andmeid metsaelupaikade asukoha kohta Natura 2000 aladel, lisas III punktis (e) on toodud Loodusdirektiivi I lisa metsaelupaikade info väljaspool Natura 2000 võrgustikku. Teeme ettepaneku tõsta Loodusdirektiivi I lisa loetletud metsaelupaikade andmete kogumine väljaspool Natura 2000 alasid artikli 5 lõike 3 juurde, et see rakenduks koheselt metsaseire määruse vastuvõtmisel. Seda on vaja, et saada parem ülevaade metsaelupaikade seisundist. Kui elupaikade kohta andmestik puudub, siis ei saa adekvaatselt hinnata nende seisundit. Elupaikade soodne seisund on tarvis saavutada kogu EL territooriumil mitte ainult Natura 2000 võrgustikus. Viimane on küll väga oluline meede suurema eesmärgi saavutamiseks, kuid ilma adekvaatsete andmeteta pole võimalik eesmärgi täitmist jälgida. 2. Teeme ettepaneku lisada metsade vanuse ning kõrguse info kogumine artikli 5 lõikele 3. Vanuse kaudu on võimalik saada kaudset infot metsade elurikkuse kohta.	Arvestatud osaliselt. Põhjendused: Punkte 1 ja 4 ei saa arvestada, kuna täiendavate metsandmete osas kogumise meetodika ja tehnilised kirjeldused töötab komisjon välja hiljem rakendusaktiga. Punkte 5 ja 6 ei saa arvestada, kuna see osa metsapoliitikast kuulub liikmesriikide enda pädevusse. Punkti 7 ei saa arvestada, kuna

	Kõrguse monitoorimine võimaldab jälgida raieintensiivsust ning raiemeetodeid. ELi metsastrateegia kohaselt tuleb olla ettevaatlik teatavate raievõtete suhtes, mis mõjutavad maapealset elurikkust ning võivad põhjustada CO2 eraldumist juurtest ja osaliselt pinnasest, tuues näitena eraldi välja lageraie. Puude kõrguse arvestamine aitab saada ülevaadet, kui palju seda raieviisi erinevates liikmesriikides läbi viiakse. Samuti aitaks see jälgida, kui palju majandatakse lageraietega selliseid metsi, mis on toodud II lisa (a) ii) ehk metsad, kus on puidu varumine täielikult välistatud või oluliselt piiratud keskkonnahoiu või elurikkuse säilitamise eesmärgil (kaitsealused metsad, rahvuspargid, looduskaitsealad ja muud kaitsealad, näiteks erilist keskkonnaalast, teaduslikku, ajaloolist, kultuurilist või vaimset tähtsust omavad alad). 3. Teeme ettepaneku tuua loodus- ja põlismetsade kaardistamise varasemale ajale kui praeguses määruse eelnõus planeeritud 1. jaanuar 2028. Kuna teatud Euroopa piirkondades on raiesurve metsadele väga suur, siis võivad selleks ajaks olla väga paljud loodus- ja põlismetsad hävinud, teeme ettepaneku tuua tähtaeg 2025. aastasse nagu see on planeeritud EL metsastrateegia loodus- ja põlismetsade määratlemise, kaardistamise ja kaitse juhises. 4. Teeme ettepaneku tuua hetkel III lisas toodud IUCNi määratluse järgi hinnatud ohustatud liikide kohta info kogumine artikli 5 lõike 3 juurde. Liikide ohustatuse kaudu on väga hästi võimalik jälgida EL metsade elurikkuse olukorda ning võrrelda andmeid erinevate liikmesriikide vahel. 5. Teeme ettepaneku muuta metsade ja metsasektori pikaajalised integreeritud kavad liikmesriikidele kohustuslikuks, sest vabatahtliku meetmena ei pruugi need rakenduda. Näiteks ei ole Eestil hetkel kehtivat metsanduse arengukava, mis seaks konkreetseid eesmärgi metsade säästliku majandamise ning elurikkuse kohta. Kuigi metsaseadus viimast nõuab, ei ole siiski siseriiklikult suudetud vastavat kava koostada ega ellu rakendada. Seega ei ole hetkel võimalik jälgida, kuidas liikmesriigid metsakaitset ja -kasutust käsitleva ELi poliitikaga sammu peavad. 6. Teevad ettepaneku teha see liikmesriikidele kohustuslikuks, mitte igal riigil ise otsustada - metsapoliitika kujundamine, sealhulgas arengukavade koostamise protsess, sisu ja ajaline raamistik on liikmesriikide eripärasid arvestades asjakohane jätta iga riigi enda otsustamiseks 7. Teevad ettepaneku delegeeritud ja rakendusaktide eelnõusid määruse menetlemise raames mitte oodata/nõuda, kuna see teeks määruse vastuvõtmise pikemaks.	ilma nendeta on keeruline hinnata ettepaneku mõju halduskoormusele ja anda hinnang kogutavate andmete kvaliteedile.
Regionaal- ja Põllumajandusministeeri	Toetame teabepõhist otsustamist ja avatud juurdepääsu metsaressursside teabele ja leiame, et liikmesriikidel peab olema hea ülevaade metsaressursist ja selle	Arvestatud.

um	kasutamisest, mis aitab teha informeeritud otsuseid ja kavandada asjakohaseid meetmeid. EL metsaseire raamistik (edaspidi määruse eelnõu) võimaldab suurendada andmete läbipaistvust, võrreldavust ja kättesaadavust. Samas Eestil on juba head metsaandmed ja seetõttu peame oluliseks, kui meie seire- ja aruandluspraktikatega arvestatakse. Vältima peaks topeltraporteerimist. Euroopas ühiste ülevaadete saamiseks tuleks ära kasutada maksimaalselt kogutavat andmestikku. ELi metsaseire võib anda meile küll detailsemat informatsiooni Euroopa metsade olukorra kohta, aga metsade vastupanuvõimet suurendatakse läbi kestliku metsamajandamise. Leiame, et määruse eelnõus välja toodud detailsusaste, sh andmete kogumine ja aruandluse esitamise sagedus, tõstab oluliselt liikmesriikide halduskoormust. Hinnangut liikmesriikide halduskoormusele ei ole määruse eelnõus aga käsitletud. Oleme mures, et täiendavate metsa andmete osa töötatakse Euroopa Komisjoni poolt välja hiljem, mis raskendab hinnata määruse eelnõu rakendamise kumulatiivset mõju ning rakendamiseks vajalikke kulutusi. Seetõttu on oluline Euroopa Komisjoni abi (kaas)rahastamisel, juhul kui tuleb esitada täiendavaid metsa andmeid võrreldes täna kogutavate andmetega. Määruse eelnõus kasutatud metsa definitsioon erineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määru nr 2018/841 (LULUCF määrus) ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määru nr 2023/1115 (raadatud aladel toodetud kaupade müügi piiramise määrus) defineeritud mõistetest. Teeme ettepaneku ühtlustada mõisteid, et vähendada topeltraporteerimist ning segadusi mõistetega. Samuti on arusaamatu osade kogutavate metsaandmete seos määruse eelnõu kehtestamise eesmärgi ja vajadusega. Määruse eelnõu eesmärgiks on luua üle-Euroopaline seiresüsteem, mis võimaldab toetada metsaökosüsteemide ja nende teenuste kaitset, taastamist ja kestlikku 2 (2) kasutamist käsitlevate liidu õigusaktide ja poliitikameetmete rakendamist, pöörates erilist tähelepanu eesmärgile suurendada metsade vastupanuvõimet ja võimaldada kaitsta metsade multifunktionaalsust. Seetõttu jääb selgusetuks, kuidas vastab artikli 5 lõike 3 punktis m) toodud puittoodete tootmise ja nendega kauplemise kohta andmete kogumine ning punktis n) metsa bioenergia tootmise eesmärgil biomassi kohta andmete kogumine sellele eesmärgile.	
Statistikaamet	Nõustume Euroopa metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse eelnõus esitatuga. Kuigi määrus plaanib täita lüngad Euroopa metsi käsitlevas teabes ja luua terviklik metsaalane teadmusbasis, on keskkonnamajandusliku arvepidamise määruse 691/2011 raames väljapakutud metsaarvepidamise (Annex VII) ja ökosüsteemide (Annex IX) moodulid oma määratlustes laiemad. Määruse mõjul Statistikaametile on positiivne: mitmed vajalikud andmekooslused (määruse 691/2011 skoobist lähtudes) kindlustakse	Arvestatud.

	meile ilmselt kõrgem andmete kvaliteet. Seoses alltoodud erisustega meie tööd (määruse 691/2011 skoobist lähtudes) mitmetes punktides siiski ei vähene, kuigi määruse seletuskirja algus seda lubab, et: „<i>määrus plaanib täita lüngad Euroopa metsi käsitlevas teabes ja luua terviklik metsaalane teadmusbaas</i>“. Selle määruse (Euroopa metsaseire ja strateegilise planeerimise määrus) alusel Statistikaametilt aruandlust ei nõuta. Ka ei kata selle määruse nõudeid metsaarvepidamise moodul (691/2011 muudatus). Antud määruse raames me täiendavat tööd ei tee. Me ei oska täna hinnata aruandlusperioodide erinevusest tekkivat võimaliku täiendav töökoormust. Täpsemalt: Eurostat osales Euroopa metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse eelnõu Euroopa Komisjoni talitustevahelises töörühmas, kus arutati kavandatava metsaseire raamistiku tehnilist sisu. Eurostat tegi märkused ja ettepanekud viia raamistikus olevad määratlused ja näitajad kooskõlla metsakontode ja ökosüsteemi määratlustega nii palju kui võimalik. Saame aru, et komisjoni lõplik ettepanek on kõigi osapoolte kommentaaride põhjal saavutatud kompromiss. Mõned levinumad muutujad on hästi joondatud, mõned eristuvad teatud aspektides ja mõned on määratletud laiemalt ning erisuste ühtlustamise saab saavutada täiendavate hinnangute ja selgitustega, mida kirjeldatakse vastavates käsiraamatutes jms. Statistikasüsteem peab keskkonnamajandusliku arvepidamise määruse 691/2011 muudatuste nõuetest lähtuvalt tulevikus tegema siiski mitmeid lisahinnangud nii puiduvara mahu kui ka bilansiliste näitajate arvutamiseks. Niisamuti peab keskkonnamajandusliku arvepidamise määruse 691/2011 raames väljapakutud ökosüsteemide arvepidamise mooduli osas hindama lisaks ja määratlema meetodika metsa juurdekasvu hindamiseks puiduvarustuseks kasutataval muul maal (st mittemetsamaal). Selgituseks: ökosüsteemide arvepidamise moodulis on puiduga varustamise teenuse	
--	--	--

	indikaatoriteks: - Juurdekasv puidu varumiseks kasutatavas metsas (increment in FAWS (mandatory)) - Juurdekasv puidu varumiseks kasutataval muul maal (increment in other type of land AWS (mandatory)) - Raie/eemaldatud puit puidu varumiseks mittekasutatavas metsas (removals from FNAWS (voluntary)) - Raie/eemaldatud puit puidu varumiseks mittekasutataval muul maal (removals from other land NAWs (voluntary)) Ökosüsteemide arvepidamise metsade seisundinäitajate koostamist metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse lisas määratletud andmestikud laias plaanis toetavad (keskkonnamajandusliku arvepidamise määruse 691/2011 raames väljapakutud ökosüsteemide moodul), kuigi praeguse info alusel ei pruugi aruandluse aastad täpselt kokku langeda. Keskkonnamajandusliku arvepidamise määruse 691/2011 ökosüsteemide arvepidamise mooduli seisu järgi on metsa ja metsamaa kohustuslikult raporteeritavad näitajad: – dead wood shall be reported in m³/ha, as a national average for the reporting period; – tree cover density shall be reported in %, as a national average for the reporting period. Metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse lisas määratletud“ lagupuidu (dead wood)“ näitaja määratlus katab määruse 691/2011 ökosüsteemide arvepidamise moodulis defineeritu. Andmete kogumine iga 5 aasta tagant ei sobi aga ökosüsteemide arvepidamise raporteerimise ajakavaga. Samas arvutab Keskkonnaagentuur lagupuitu SMI andmetelt igaaastaselt ja ka avaldab metsa aastaraamatus. Metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse lisas määratletud „Võrastiku liitus (tree cover density)“ on definitsioonilt määruse 691/2011 ökosüsteemide arvepidamise moodulis defineerituga kokkulangev. Kuigi ökosüsteemide arvepidamise mooduli kohaselt peab raporteerima riigi keskmise, siis metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse lisas määratletud ruumiandmete etteantud lahutus (10m) on suure tõenäosusega piisav ning ka sagedus vähemalt kord aastas sobib. Antud andmestikku saaks kasutada statistikatöodes sisendina.	
--	---	--

	Ülejäänud metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse lisas määratletud metsa seisundit kirjeldavad indikaatorid ei ole hetkel ühegi dokumendi alusel ökosüsteemide arvepidamisega seotud. On olnud arutlusel vabatahtlike seisundinäitajate lisamine (ökosüsteemide arvepidamise koosseisu), mis oleks kooskõlas Looduse Taastamise määrusega. See puudutaks näitajaid: metsade ühendatus ja levinud metslindude arvukus.	
Keskkonnaagentuur	KAUR üldiselt toetab metsaseire raamistiku loomist Euroopa Liidu tasemel. KAURil on pikaajaline kogemus metsaandmete kogumisel, töötlemisel ja raporteerimisel. KAURil on statistilise metsainventuuri (SMI), kasvuhoonegaaside inventuuri LULUCF sektori andmehõive- ja töötamise ning metsaseire I ja II astme teostajana oluline roll kavandatud määruse rakendamisel Eestis. Mitmeid määruse eelnõus nimetatud näitajaid on KAUR regulaarselt raporteerinud Üle-Euroopalise ministrite metsakaitse konverentsi “Euroopa metsad”, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni Üleilmse metsavarude hindamise (<i>UN-FAO Global Forest Resources Assessment</i>) ja Metsasektori Ühendküsimumstiku (<i>UNECE/ITTO/FAO/Eurostat Joint Forest Sector Questionnaire</i>) raamistikes. Senine kogemus on näidanud, et tänu järjepidevale metsadega seotud andmehõivele ja arendustegevusele on Eestil üldiselt head eeldused määruse rakendamiseks, mida kinnitab ka Euroopa Komisjoni eelanalüüs. Eriti oluliseks tuleb pidada süstemaatilise juhuvaliku alusel paigutatud proovitükkide regulaarset mõõtmist (SMI), mille andmed omavad määruse rakendamisel võtmetähtsust. Eelnõu sissejuhatuse punktis 11 rõhutatakse, et metsaseire määruse andmed peavad olema vastavuses teiste EL andmehõiveraamistikega sh eriti LULUCF määruse (EL) 2018/841) ja raadamismääruse (EL 2023/1115) nõuetega. Metsaseire raamistik ei ole iseseisev ja sõltumatu andmehõiveraamistik, sellest lähtuvad ka Keskkonnaagentuuri seisukohad. Metsamaa andmed peavad vastama LULUCF maakasutuse andmetele nii liikmesriigi kui ka EL tasemel. Eelnõu sissejuhatuse punkt 12 seab eesmärgiks metsaüksuste geograafiliselt täpse tuvastussüsteemi rajamist komisjoni poolt eelkõige kaugseire andmetele toetudes. Eelnõu kohaselt peaks tuvastussüsteem olema metsa või metsaga toimuvate muutuste hindamise aluseks. KAURi hinnangul peaks vastav süsteem arvestama ka maapealsete seirepunktide mõõtmistulemuste ja muude maakasutust kirjeldavate ruumiandmetega. Kaugseirevahendid iseseisvalt on ebapiisavad tegeliku maakasutuse hindamiseks.	Arvestatud.

	Puittaimestiku olemasolu ei tähenda, et alati on tegemist metsaga. Lageraie või häiringu tagajärjeks ei ole maakasutuse muutus. Eriti problemaatiline on maakasutuse muutuste, mis enamasti on väikese pindalaga, hindamine ainult kaugseire vahenditega. Väikse pindalaga maakasutuse muutuste korral tekib kaugseire andmete põhjal sageli valepositiivseid ja valenegatiivseid tulemusi, mis ülehindavad muutuste ulatust. Lisaks tekib kaugseire andmete töötlemisel (modelleerimine, maapealsete mõõtmiste alusel masinõpe jmt) raskesti hinnatav määramatus, mis võib olla tunduvalt suurem kui tegelik muutus. Eelnõu sissejuhatuse punkt 15 viitab maapealsete alaliste seirepunktide asukohtade konfidentsiaalsuse tagamise tähtsusele. SMI puhul on see üks põhieeldustest ning asukoha andmete jagamisel peab Euroopa Komisjon tagama nende andmete konfidentsiaalsuse ja kasutamise vastavalt kooskõlastatud reeglitele. Ühtlasi peame oluliseks eelnõu põhimõtet, et “Liikmesriikidel peaks olema võimalik jätkata oma olemasolevate andmekogumissüsteemide kasutamist”. Eelnõu sissejuhatuse punkt 16 rõhutab, et uute näitajate andmehõive metoodika ja tehniliste kirjelduste väljatöötamisel tuleb kasutada järkjärgulist lähenemist ning Euroopa metsateaduse partnerluse ja liikmesriikide kaasamist. KAUR hinnangul on liikmesriikides märkimisväärne ja unikaalne kogemus metsainventuuride rakendamisel sh maapealsete mõõtmiste ja kaugseire vahendite kasutamisel kulutõhusal moel. Eelnõu sissejuhatuse punkti 19 järgi „peavad komisjon ja liikmesriigid kontrollima metsaseiresüsteemi raames kogutud metsaandmete kvaliteeti ja täielikkust. Kui kvaliteedihindamise käigus selgub, et süsteemis on puudusi, peaksid liikmesriigid need kõrvaldama ning esitama komisjonile hinnangu ja parandusmeetmed.” Eelnõu ei sõnasta komisjoni poolt loodud andmete kvaliteedi kontrolli mehhanismi. Euroopa metsateaduse partnerlusel üldiselt ja liikmesriikideel (oma riigi kohta koostatud andmete piires) peaks olema võimalus komisjoni koostatud andmete kontrollimiseks ja tagasisidestamiseks. See soovitus tuleneb asjaolust, et liikmesriikidel on sageli täpsemad ja täiendavad andmed ning pikaajaline kogemus kaugseire andmete põhjal koostatud andmete hindamiseks. Eelnõu Artikkel 2 Mõisted punkt 3 defineerib „metsaüksuse“ kui geograafiliselt täpselt piiritletud piisavalt ühetaoline metsaala. Samas on täpsustamata, kas tegemist on metsa funktsionaalse üksusega nagu majandusüksus (nt metsaeraldus), sarnaste omadustega metsaalade kogum (nt puistute grupp) või on tegemist minimaalse kaardistamisühikuga, mis asub metsamaal või sisaldab metsamaad. Mõiste vajab	
--	---	--

	täpsustamist. Eelnõu Artikkel 2 Mõisted ei paku definitsiooni maal mõõdetavatele seirekohtadele, mis on meie arusaama järgi eelkõige SMI või muu esindusliku mõõtmisalade võrgustiku proovitükid. Ehkki alajaotuse punkt 4 räägib “metsa andmete” definitsioonis esmastest andmetest, ei selgitata, mida selle all mõistetakse. Oluline on lisada, et liikmesriigis võib olla mitmeid esinduslikke seirekohtade võrgustikke (Eesti puhul nt SMI ja metsaseire esimese astme vaatlusalad), mis ei kattu. KAURi hinnangul tuleks mõistete osa viidatud kohtades täiendada ja täpsustada. Eelnõu Artikli 3 Punkti 2 praegune sõnastus loetelu alapunktides a ja b seob metsaandmed eelkõige kaugseire abil saadud andmetega, aga mitte <i>in situ</i> kogutud andmetega. Mõlema alapunkti puhul on tegemist metsaandmetega. Selguse mõttes võiks kaaluda sõnastuse täpsustamist. Samas eeldab seireraamistiku näitajate andmehõive ka muude andmestike kasutamist (nt administratiivandmed, erinventuurid vmt), mis võiksid olla nimetatud muude andmeallikadena nt lisatavas alapunktis c. Eelnõu Artikli 4 Metsaüksuste geograafiliselt täpne tuvastussüsteem punkti 1 alapunkt c sätestab, et tuvastussüsteem võimaldab lihtsamini avastada ja lokaliseerida muutusi metsaga ja metsata maa vahel. Mitme liikmesriigi analüüsid näitavad, et eelkõige kaugseire andmetele tuginev maakasutuse muutuste hindamine on ebatäpsem kui kaugseire, maapealsete mõõtmiste ja täiendavate maakasutuse andmestike kooskasutamisel. Maakatet tuvastavate süsteemide nagu Corine Land Cover tooted ei ole piisavad täpse maakasutuse muutuse hindamiseks. See asjaolu omab eriti suurt tähtsust kasvuhoonegaaside LULUCF raamistikus, mis peaks olema metsaseire raamistikuga vastavuses. Punkti tuleks lisada tuvastussüsteemi loomisel ja andmete uuendamisel ka muud andmeallikad kaugseire andmete kõrval. Eelnõu Artikli 5 Metsaandmete kogumise raamistik punkt 2 loetleb Komisjoni poolt kogutavate standardiseeritud andmete hulgas ka metsaala (<i>forest</i>). Samas peavad liikmesriigid raporteerima artikli 5 punktis 3 esitatud tunnuseid sama metsaala kohta (vt artikkel 5. punkt 4). Juhul kui artikli 4 nimetatud tuvastussüsteem annab erineva tulemuse metsaala kohta kui riikide andmehõivesüsteemid, siis ei ole raporteeritav objekt identne ei kohalikul ega riigi tasemel. Varasemate aastate kogemuse põhjal on komisjoni poolt koostatud andmestikes liikmesriigi metsamaa pindala üle hinnatud, seda kinnitavad ka mitme liikmesriigi värsked analüüsid. Eelnõu pakub liikmesriikidele võimaluse endal esitada andmed artikli 5 punktis 2 toodud näitajate kohta (vt artikkel 6). Samas nõutakse komisjoni metoodikale sarnase lähenemise	
--	---	--

	kasutamist, mis põhineks eelkõige kaugseire andmetel (vt eelmise punktis tõstatatud probleemi). Eelnõus võiks kaaluda muude andmeallikate kasutamise võimalust metsamaa määratlemisel lisaks kaugseire andmetele. Komisjonile oleks oluline teada ka liikmesriikide maapealsete mõõtmiste (eelkõige SMI) alusel koostatud metsamaa hinnanguid, et verifitseerida tuvastussüsteemi kvaliteeti. Eelnõus võiks kaaluda ka nn liikmesriigi metsamaa pindala lisamist artikli 5 punkti 3 loetelusse. Rõhutame veelkord eelpool tõstatatud põhimõtteid liikmesriikide kaasamiseks komisjoni poolt kogutud andmete kvaliteedi hindamisel ning vastava protseduuri loomise sõnastamiseks eelnõus. Eelnõu Artikkel 6 Komisjoni andmekogumisteenusest loobumine ei sõnasta üheselt, kas liikmesriikidel on võimalik loobuda komisjoni teenusest artikli 5 punktis 2 esitatud üksikute tunnuste osas või peaks loobumisel liikmesriik koguma iseseisvalt andmeid kõigi loetletud tunnuste kohta. See põhimõte vajaks täpsustamist. Eestil ei pruugi olla mõttekas üles ehitada iseseisvat kaugseirele põhinevat leheokkakao hindamise süsteemi ning andmeid võiks koguda komisjon. Teiste artikli 5 punktis 2 loetletud tunnuste puhul peab Eesti kaaluma komisjoni andmekogumisteenusest loobumist. Eelnõu Artikkel 7 Metsaandmete jagamise raamistik sätestab liikmesriikide esitatud andmete jagamist. Seejuures jagatakse ka seirekohtade (nt SMI proovitükid) andmeid, välja arvatud seirekohtade geograafiliselt täpsed asukohad. Eelnõu peaks täpsustama, millisel tasemel andmeid seirekohtade kohta esitatakse: kas kogutava näitaja kohta proovitükile omistatud hinnang (nt kasvava metsa hektari tagavara proovitükil) või nn primaarandmeid, milleks on SMI puhul eelkõige puude mõõtmise andmed. Liikmesriigi esitatavad seirealade andmed vajaks eelnõus täpsemat käsitlemist eraldi alapunktina. Eelnõu Artikkel 10 Andmekvaliteedi kontroll sätestab andmete kontrolli mehhanismi ning liikmesriikide iga-aastase kvaliteedi hindamise kohustuse. Komisjoni loodud andmete osas ei ole sarnast kohustust ette nähtud. KAUR hinnangul peab ka komisjon iga-aastaselt hindama oma andmete kvaliteeti ning kaasama sellesse Euroopa metsateaduse partnerluse ja liikmesriigid. Üldine kommentaar. Eelnõu tekstist ja kaasnevast informatsioonist ei selgu, milline on komisjoni roll riikide maapealsete seirevõrgustike töösse sekkumisel. Eelnõu lisaks olevas punktis 3.2 Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele on esitatud ka Euroopa Keskkonnaameti metsaseireandmete analüütiku tööülesannete kirjeldus,	
--	--	--

	mis muuhulgas sisaldab: - Koostada põhjalikud suunised ja välitööde käsiraamat, mis sisaldab muutujate võrdlevaid kirjeldusi, andmekogumise meetodeid (sealhulgas parameetreid), suuniseid ühtlustamismenetluste jaoks ja aruandlusvorme. - Pakkuda kasutajatuge kohapealse seire, ühtlustamise ja andmete esitamise protsessidega seotud tehnilise toe jaoks. Tegeleda võimalike vigade või tehniliste probleemidega ja parandada need. Nendest tööülesannetest võib välja lugeda komisjoni kavatsust sekkuda liikmesriikide maapealsete seirepunktide süsteemide (eelkõige SMI) ülesehitusse ja tööde korraldusse. Keskkonnaagentuur peab ülalt-alla lähenemist ebamõistlikuks ja ebaoproportsionaalseks sekkumiseks liikmesriikide pikaajaliste inventuuride osas. Konsultatsioonid ja koostöö vastavate süsteemide arendamisel komisjoni ja liikmesriikide vahel on tervitatavad.	
Eesti Erametsaliit	Eestil on endal kvaliteetne ja pikaajaline väljakujunenud metsaseiresüsteem ning EL-i ülene standardiseeritud metsaseire ei ole kindlasti täpsem, kui seda on meie enda siseriiklik süsteem. Jääb arusaamatuks, mis kasu saavad need liikmesriigid, kelle siseriiklikud metsaseire süsteemid on juba praegu kvaliteetsemad kui tulevane EL-i raamseire mudel? Leiame, et antud määrus tekitab Eesti jaoks ebavajalikku bürokraatiat ning suurendab halduskoormust nii Eesti õiguse kooskõlla viimisel määruse nõuetega kui ka iga-aastase aruandluskohustuse täitmisega. Määrus sisaldab ettepanekut, mille kohaselt antakse Komisjonile õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte määruse nõuete täpsustamiseks. Selle jõustumisel tekivad liikmesriikidele kohustused, mille sisudokumendid võtab vastu Komisjon ning mille osas liikmesriikidel ei ole sõnaõigust, küll aga kohustus neid vastavalt täita. Ebaselgeks jääb, milleks ja kellele see määrus tegelikult vajalik on. EK põhjendused on selles osas üldised ja maailmapäästvad, aga millised määruses olevad tegevused aitavad konkreetselt kaasa just nende eesmärkide saavutamisele on sisuliselt põhjendamata. Seega jääb segaseks, kuidas määrusega loodav nn seireraamistik aitab sisult kaasa algatuse üld-eesmärkide (kliimaneutraalsuse ja kliimamuutustele vastupanuvõime saavutamine; elurikkuse vähenemise tagasipööramine ja elurikkuse valdkonnas võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmine jne) täitmisele. Selgitamata ning põhjendamata on kuidas kogutud andmed aitavad saavutada kliimaneutraalsust jt eesmärke. Kirjas on, et dokumendi eesmärk ei ole sekkuda metsaplaneerimisse ja -majandamisse, vaid koguda ja jagada õigeaegseid ja võrreldavaid andmeid. Kui nende andmete põhjal hakkab EL	Arvestatud osaliselt. <u>Põhjendused:</u> antud määrus ei suurenda erametsaomanike halduskoormust, Eesti seisukohad käsitlevad topeltraporteerimise vältimist ning määruse ettepanek ei sekku metsamajandamisse.

	tegema edasisi poliitilisi otsuseid, mis seavad reegleid või täiendavaid piiranguid metsade kasutamisele, siis mõjutab see määrus otseselt metsade majandamist. Meie silmis hakkab määrus seadma ka täiendavaid kohustusi juba olemasolevatele, mille raames tuleb Euroopale erinevaid andmeid esitada, sh suurendaks veelgi nende dubleerimist. Leiame, et tegemist on määrusega, kus on seatud hulganisti dokumendiga otseselt mitte seotud üldisi eesmärgi, mis seal tegelikult sisalduma ei peaks. Sel moel sekkub EK jõuliselt metsanduse ja metsade majandamise valdkonda, mis EL aluslepingute järgi on liikmesriikide kompetentsis. Nõustume, et täpsemate andmete poole püüdlemine on igati mõistetu ja vajalik, kuid eesmärgid peavad olema konkreetsed ja praktilised. Praegune määruse eelnõu ei sea konkreetseid eesmärgi ega seleta lahti nende sisulise täitmise viisi. Jääb mulje, et EK tegelikult eesmärgiks on saada täpsemaid andmeid liikmesriikide metsanduse kohta ning seeläbi tugevamalt kontrollida ja suunata liikmete metsandussektorite arengut. Nii on võimalik jõustada üha uusi meetmeid ning muuta esialgselt vabatahtlikud meetmed kohustuslikuks. Eesti Erametsaliit ei toeta praegusel kujul Euroopa metsaseire ja strateegilise planeerimise määruse vastuvõtmist. Sellega kaasnevad Eestile nii täiendav bürokraatia, halduskulud, täiendavad kohustused ja veel teadmata potentsiaalsed kohustused läbi delegeeritud aktide.	
Riigimetsa Majandamise Keskus	Määruses on seatud ambitsioonikad eesmärgid nii andmete kogumise kui nende kasutamise osas. Artiklites 5 ja 8 ning täpsemalt lisades kirjeldatud indikaatorid annavad metsade kohta vaieldamatult väärtuslikku infot. Igapäevaselt metsas andmeid kogudes ning andmete põhjal järeldusi ja otsuseid tehes näeme määruses eesmärgistatud andmekogumises ja andmete kasutamises kitsaskohti. Toome alljärgnevalt välja peamised tähelepanekud. RMK hinnangul ei pruugi määruse rakendamine tänaste tehniliste võimaluste juures olla võimalik, nõuab märkimisväärseid täiendavaid kulusid ja tõstab halduskoormust või paneb selle koormuse metsaomanikule. Esiteks, määruse ettepanekust ei selgu, mis kujul andmeid soovitakse. 12. jaanuaril 2024 toimunud infoseminaril kinnitati, et soovitud andmed Eesti kohta on võimalik koguda suuresti statistilise metsainventuuri (SMI) abil. Juhime teie tähelepanu asjaolule, et SMI annab keskmistatud hinnangu Eesti metsade kohta ning ei võimalda määruses viidatud 0,5 hektari täpsusega (vastab sisuliselt eraldise suurusele) infot kaardil kuvada. Nii annab SMI näiteks hinnangu sellele, kui palju võiks Eestis olla vanu loodusmetsi, kui palju on meil erinevaid kasvukohatüüpe jne, kuid ei paku 0,5	Arvestatud osaliselt. <u>Põhjendused:</u> Keskonnaseire on keskkonnaseisundi ja seda mõjutavate tegurite järjepidev jälgimine, mis hõlmab keskkonnavaatlusi, vaatlusandmete kogumist, töötlemist ja säilitamist, vaatlustulemuste analüüsimist ning muutuste prognoosimist. Andmed on aluseks tegevus-, arengu- ja korralduskavade ning õigusaktide koostamisel ja muutmisel ning nende mõju hindamisel.

	hektari täpsusega asukohainfot koos seal olevate metsaandmetega. Eraldisepõhine metsa info on olemas RMK hallatavate maade kohta, kuid erametsade osas on see kas puudulik või puudub täielikult. Seega, kui andmed tuleb esitada kaardikihtidena, ei ole võimalik määrusega seatud eesmärgi täita tegemata olulisi muudatusi Eesti metsaandmete kogumises. Samuti tuleb arvestada, et juhul, kui soovitakse alustada eraldisepõhise info kogumisega ka erametsas, siis Eesti metsade mitmekesisus (meil on kokku ligi 20 erinevat metsa kasvukohatüüpi, lisaks alltüübid) teeb lühikese intervalliga andmete kogumise äärmiselt keeruliseks ja küsitavaks. Teiseks, seades eesmärgiks andmete aktuaalsuse, on vaieldamatult ainsaks andmete kogumise võimaluseks kaugseire. Samas, tuleb arvestada, et ka kaugseire võimalustel on piirid. Rõhutame, et kõikide indikaatorite puhul oleks vajalik vähemalt 10-meetrine mõõtmistäpsus, mis võimaldab satelliidiga kogutud andmeid töödelda ja saada piisava täpsusega infot näiteks puude kõrguse kohta, eristada okas- ja lehtpuid, anda hinnangut seal kasvava puuliigi kohta, kirjeldada muutusi ajas (häiringud nagu ürask, üleujutusest tingitud suremus, tulekahjud, suuremad tormimurrud). Samas ei anna see piisavalt infot eristamiseks alustaimestikus kasvavaid liike või kogumaks infot metsa süsinikuvaru kohta. Samuti tuleb arvestada, et võrreldavad lidari andmed kogu Eesti kohta saadakse täna mitte ühe vaid nelja aastaga, mis tähendab, et määruses eesmärgiks seatud nädalate kaupa või iga-aastaselt info kogumine ei ole võimalik. Andmete kättesaadavust ja kaugseire abil kogumist mõjutab oluliselt ka Eesti geograafiline asukoht (valgustingimused, pilvkate, sademed jms). Täiendavate lidari ülelendude tellimine tähendab paratamatult riigile lisanduvat väljaminekut. Kolmandaks, tavapärase metsakorraldusega saab koguda palju ja täpseid andmeid, kuid see on aja- ja ressursimahukas. Näiteks on 5-aastane intervall mitmete indikaatorite juures küll saavutatav, kuid andmete tõlgendamisel peab arvestama tegelikku ajalist varieeruvust, kus osad andmed on aastatagused, teised 10 aastat tagasi mõõdetud. Samuti ei võimalda tänased meetodikad saada täpseid hinnanguid näiteks määruses kirjeldatud indikaatorile, lagupuidule, mis on oluliseks sisendiks ka netojuurdekasvu hindamisel. Neljandaks, juhime tähelepanu, et süsinikuvoogude hindamine soovitud	Antud määrusega kehtestatakse ühtne EL metsaandmete kogumise metoodika, mis loob selge lisandväärtuse; Potentsiaalne halduskoormus suureneb vaid riigistruktuuridele, mitte eraisikutele ja ettevõtetele; Kaitse alla võtmine, sh kompensatsioonid, on reguleeritud Eesti siseriikliku õigusega, antud määrus sätestab ainult tähtja asukohtade leidmiseks.
--	--	--

operatiivsusega ja kirjeldatud indikaatorite alusel ei ole võimalik. Üldistav hinnang on võimalik anda süsinikuvarule, kuid ka seal soovitame muudatuste tuvastamiseks ja täpsemateks hinnanguteks vähemalt 5-aastast intervalli. Süsiniku voogude hindamiseks metsaökosüsteemis on tarvis lisaks puidu maaapealse biomassi varu hindamisele võtta arvesse ka maa-alune biomass ja alustaimestik (mis on sageli oluline süsinikusiduja just esimestel raie- ja häiringujärgsetel aastatel) ning süsinikuringest väljuva voona on oluline anda hinnang ka tänu orgaanilise aine lagunemisele tekkivale emissioonile, mis tähendab täiendavalt ka mullahingamise mõõtmist.

Jääb segaseks, millist kitsaskohta määrusega Eesti jaoks lahendatakse. Meie hinnangul puudub määruse rakendumisega Eestile täiendav lisaväärtus, ühtlustamisega kaotame andmete kvaliteedis ja selguses. Samas võtame täiendavaid kohustusi ja kanname täiendavaid kulusid. Meie hinnangul ei ole see põhjendatud. Seletuskirjas tuuakse välja, et Eesti metsaandmed on võrreldes teiste Euroopa riikidega juba täna heal tasemel, need on kättesaadavad ja võrreldavad (ka teistes riikides on kasutusel SMI-sarnased riiklikud meetodikad). Samas rõhutatakse, et määruuses välja pakutud lähenemised andmete kogumiseks ei anna soovitud täpsust ja/ või on raske hinnata indikaatorite hindamise kulusid, tulemuslikkust ja täpsust, kuna täna veel puuduvad delegeeritud aktid ja rakendusaktide eelnõud, ühtselt mõistetavad definitsioonid ja meetodikate kirjeldused.

Palume üle vaadata hinnang kaasnevale halduskoormusele ja kuludele. On selge, et indikaatorite ühtlustamisega (mõjuhinnangus välja toodud 10 000€ ühe indikaatori kohandamiseks (indikaatoreid loetletud ca 50)), andmete edastamiseks andevahetussüsteemi välja töötamine, täiendavate andmete kogumine ja esitamine toob kaasa nii ühekordseid kui uusi püsikulusid. Meie hinnangul ei saa järeldada, et metsaomanike ja inimeste halduskulud on ebaolulised. Seisukoht, mis rõhutab võtta koheselt kaitse alla kõik põlis- ja loodusmetsad, peab arvestama maaomaniku õigusega saada kompensatsiooni. Arvestades Eesti metsade kujunemist poollooduslikuks inim mõju tulemusena ja metsa- ja puidusektori tähtsust Eestis, tuleb täiendava kaitse vajaduse puhul hinnata sotsiaalmajanduslikku mõju, mõju puiduressursi kasutusele ja metsade edasisele süsinikusidumise võimele.

Kui kinnitatakse, et määruse eesmärk ei ole sekkuda metsaplaneerimisse ja –

	majandamisse, ei saa esitatud andmete alusel seada liikmesriikidele ootusi või kohustusi praktikate muutmiseks. Seletuskirjas on korduvalt toodud välja ootus, et määruse tulemusena muudetakse tavapärasest metsade majandamist nt süsinikku siduvamaks, häiringukindlamaks, või rakendatakse täiendavat kaitset. Kõik näited eeldavad majandamispraktikate või -piirangute muutust nii majandus- kui kaitsealustes metsades. Sedavõrd põhimõtteliste muudatuste tegemine nõuab uudsete praktikate lahti kirjutamist, õigusaktide analüüsi ning mõjuanalüüsi muutunud praktikate rakendamisel. Neljandaks, toetame seisukohta, et vastutus kogutavate ja esitatavate andmete, sh nende kvaliteedi eest lasub liikmesriigil. Samas rõhutame, et ka andmete tõlgendamisel peavad liikmesriikide eksperdid olema kaasatud, et otsuste tegemisel oleks arvestatud liikmesriikide eripäradega ning vajadusel tehtud täiendavaid analüüse.	
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda	• Oleme arvamisel, et Komisjon peaks kasutama olemasolevaid andmeid ja vahendeid ning mitte tegema ettepanekuid kattuvate ja bürokraatiat suurendavate regulatsioonide kohta. Täna puudub Komisjoni eelnõus sisukas ja argumenteeritud analüüs sellest, milline oleks määruse rakendamisest saadav lisandväärtus just nimelt võrreldes seda olemasolevate võimalustega. Meie hinnangul on täna on algatuse sõnastatud eesmärgi ja rakendamise tulemuse vahel suur ebakõla, sest määruse rakendamise tulemus oleks seireraamistiku loomine. Andmed ise ega raamistik, ei taga aga kohanemist kliimamuutustega vmt. • Eelnõu seletuskirja lk 5 tuuakse välja, et koguma peab üksnes selliseid metsaandmeid, mis on seotud EL õigusaktide ja poliitikaeesmärkidega ning lk 19 punktis (13), kus tuuakse välja, et andmed on vajalikud liidu poliitika toetamiseks kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise, katastroofiriski ennetamise ja juhtimise, elurikkuse ja biomajanduse valdkonnas. Sellest nähtub, et tegemist on poliitilise küsimuse ja eesmärkidega, mitte sisulise. • On arusaamatu miks ja kuidas Komisjon eeldab, et EL-ülene seireraamistik või sealsed andmed aitavad kuidagi lokaalselt teha paremaid otsuseid (maaomanikud, riiklikud institutsioonid). Ning et määruse rakendamisega paraneks kuidagi otsuste tõendus põhisisus, teadusuuringute sisu/tase ja innovatsioon. Nii on arusaamatu artikli 1 lõige 2, mis ütleb, et määrusega kehtestatav teabe kogumise ja sellele juurdepääsu andmise eeskiri toetab riiklikku metsamajandamist. On arusaamatu kuidas andmete kogumine ja nende juurdepääsu andmine suurendab ise metsade vastupanuvõimet	Arvestatud osaliselt. Põhjendused: Antud määrusega kehtestatakse ühtne EL metsaandmete kogumise metoodika, mis loob uue, sisulise lisandväärtuse, sh metsandusalastes teadusuuringutes, mida on ülikoolid ise välja toonud. Omandiõiguse riivet Justiitsministeerium ei näinud. Otsekohalduva määruse valik on tehtud, et andmed oleks paremini harmoniseeritud, arengukava osas kajastab seisukoht teemat. Eesti seisukoht on, et liikmesriikide lisanduvad kulutused metsaseire nõuete rakendamisel peaks olema komisjoni poolt

	metsa- ja maastikupõlengute, kahjurite, põudade ja muude häiringute suhtes (art 1 lg 2 punkt e). • Soovime juhtida tähelepanu, et andmed, mida Komisjon kavatseb koguda, võivad sisaldada üsna tundlikku teavet eraomandi kohta, mis seavad kahtluse alla nii andmete jagamise kui ka selle, kuidas neid andmeid kasutatakse. Samuti on küsitav erametsaomaniku soov enda maa ja vara kohta informatsiooni jagamine riigile, kes need Euroopa Komisjonile edastab, kes omakorda need üldsusele avalikustab. Selles osas puudub määruse eelnõus analüüs võimaliku omandiõiguse riive kohta. • On selgusetu sekkumise valiku argumentatsioon. Valik otsekohalduva määruse kasuks on meie hinnangul ebaproportsionaalne nii sõnastatud eesmärged kui oodatavat tulemust silmas pidades. Samuti on õiguslikult kummaline, et Komisjon soovib otsekohalduva ja siduva määrusega kehtestada vabatahtlikke instrumente, millel omakorda on ette antud soovituslik sisu ja struktuur (artikkel 13 ja IV lisa). Jätame siinkohal pikemalt käsitlemata selle, et rahvusvaheliselt on riiklikud metsanduse programmid juba väga levinud instrumendid metsapoliitika suunamiseks ja kujundamiseks⁷. • Juhime tähelepanu, et määruse rakendamine ja järelvalve Komisjoni ja liikmesriikide jaoks on uus kohustus. Nii on DG ENV näinud ette oma kulude suurenemist perioodil 2025-2017 (ja jätkuvad pärast seda) 1 miljoni euro võrra; Euroopa Keskkonnaamet ca 4,4 miljoni euro võrra. Vajalik on tööle võtta mitmeid uusi ametnikke. Lisaks eeltoodule suurenevad samal perioodil halduskulud määruse rakendamise tulemusena ca 2,5 miljonit eurot. Mõjuhindang aga ei käsitle liikmesriikide kulusid, samuti ei näe Komisjon liikmesriikidele ette mitte mingeid vahendeid määruse rakendamiseks. Kõike arvesse võttes oleme mures, et kas meie metsanduse ja keskkonna valdkond kannatab välja kulude suurenemise määruse rakendamisega seoses. Kas see võib mõjutada neid maaomanikele oluliste teenuste kättesaadavust, mida täna Keskkonnaamet ja Keskkonnaagentuur pakuvad? Me ei saa olla nõus määruse rakendamise kulude katmisega olemasolevate meie maaomanikele vajalike teenuste arvelt. Seda eriti olukorras, kus Keskkonnaagentuur on varasemalt öeldud, et seirete mahtu ei ole eelarveliste piirangute tõttu võimalik suurendada. Kokkuvõttes ei tervita Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Komisjoni algatust. Eesti ega Euroopa Liit ei vaja juurde täiendavat bürokraatiat ning suurenevaid kulusid. Määruse eesmärkide ja oodatava tulemuse vahel on ebakõlad ning loodetava mõju seisukohast on sekkumine määruse kujul täiesti ebaproportsionaalne. Kogu regioonis on piisavalt palju häid andmeid, et kujundada valdkondlikku poliitikat ning jälgida	kaasrahastatud.
--	---	------------------------

	selle juurutamist. Kasutades selleks kaugseire võimalusi ning olemasolevaid ja juba kättesaadavaid andmeid. Juhime tähelepanu, et väga tugevat kriitikat on antud määrase osa avaldanud ka Copa-Cogeca ning teised Euroopa maa- ja metsaomanike katusorganisatsioonid. Oleme arvamisel, et Eesti seisukoht peab olema eelnõud mitte toetav. 6 https://unece.org/forests 7 https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/SoEF_2020.pdf (lk 203)	
Rahandusministeerium	Andmed peavad olema järjepidevad, võrreldavad, võimalikult ajakohased ja kättesaadavad. Kui EL metsandusandmete kvaliteet ei ole piisav, on andmesüsteemide edasiarendamine vajalik. Andmete kogumisel, töötlemisel ja avaldamisel tuleb võimalikult ära kasutada olemasolevaid süsteeme ning hoiduda andmesituskooormuse suurendamisest. Kaasnevate kulutuste puhul tuleb Komisjoni ja Euroopa Keskkonnaameti lisakulutuste kõrval <u>arvesse võtta ka liikmesriikides tekkivaid kulutusi ning kõrvutada neid arendustest saadava kasuga</u>. Valitsussektori kulutused tuleb kavandada riigi eelarvestrateegia ja aastase eelarve koostamise käigus. Taotleda tuleb asjassepuutuvate seonduvate <u>raamistike ja andmestike vastastikust täiendamist ning vältida dubleerimist</u> (näiteks haakuvus Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteemiga).	Arvestatud.
Tartu Ülikool	Avaldame metsaseire määrasele tugevat toetust. Tegu on Eestile ning Euroopale tervikuna äärmiselt vajaliku algatusega, mis on hädavajalik ELi metsastrateegia, ELi elurikkuse strateegia ning paljude teiste Euroopa-üleste aga ka siseriiklike eesmärkide täitmiseks teiste liikmesriikidega võrreldavatel alustel. Viime ökoloogia ja maateaduste instituudis läbi rahvusvahelist teadus- ja arendustööd metsade ja metsaökosüsteemidega seonduvates valdkondades ning näeme tungivat vajadust ELil ühtse süsteemi loomiseks täpsete ja võrreldavate metsaandmete järjepidevaks kogumiseks ja jagamiseks. Tänane teave Euroopa ökosüsteemide, sh metsade, seisundi ja nende poolt osutatavate looduse hüvede ehk ökosüsteemiteenuste (sh nii reguleerivad, varustavad kui kultuurilised ökosüsteemide hüved) kohta on katkendlik, liikmesriigiti väga erineva kvaliteediga ning ei rakenda piisavalt Euroopa ühise investeeringuna loodud kaugseiresüsteemide võimalusi. Varieeruva kvaliteediga info Euroopa metsade kohta on takistuseks ühiste keskkonna- ja kliimaeesmärkide täitmisel ning asjakohaste ühiste poliitikahoobade kujundamisel sh kliimamuutustest tulenevate ohtude leevendamiseks. Kliimamuutus ja elurikkuse kao jätkumine toovad aina suurema tõenäosuse taimekahjurite kiireks levikuks, metsa- ja maastikupõlengute, põudade ja üleujutuste sagenemiseks. Kiire ja täpne seire ning ühistel alustel olev info	Arvestatud.

	aitab piiriülestele ohtudele kiiresti reageerida ning liikmesriikide omavahelist koostööd soodustada. Meie peamised tähelepanekud määruse kohta: ■ Leiame, et Eestil on määrusest vaid võita. Metsade jätkusuutlik kasutus ning hea seisund, mille poole me Eestis püüdleme, on konkurentsieeliseks nii metsamajandamisest tulevate toodete turustamisel kui ka muude metsaga seotud näitajate võrdlemisel (sh LULUCF raames). Õiglaseks arvestuseks aga peab liikmesriikide metsade kohta käiv info olema tuvastatud ja tunnustatud võrdsetel alustel. ■ Praeguses sõnastuses on liikmesriikidel võimalus kasutada oma pikaajalist kogemust ning integreerida ühise seirega olemasolevad seiremetoodikad. Selle võiks Eesti seisukohas ka eraldi välja tõsta. ■ Peame oluliseks, et metsaseire määrus hõlmab nii metsi kui puiduressurssi kui ka metsi kui ökosüsteeme ja erinevate ökosüsteemiteenuste pakkujaid. Näeme, et ühistel alustel olev seire aitab kaasa uute majandusharude ja -turgude tekkele, mis lisaks puitsele biomassile hõlmab ka metsade kultuurilisi ja reguleerivaid hüvesid (nt süsinikuvaru hoidmine, rekreatsioon, sidusus jms). Peame oluliseks, et Eesti seisukohas oleks väljendatud toetus tagada ühise seirega info metsade tänaste majanduslike (sh metsa biomassi kasutusega energiaks ja puittoodete tootmise ning nendega kauplemise) kui ka ökoloogiliste väärtuste ja seisundi kohta. Pikaajaliseks ja vajalikuks sihiks on võimekuse tagamine üleeuroopaliselt jälgida ja hinnata nii elurikkuse seisundit kui ka varustavate, kultuuriliste ja reguleerivate ökosüsteemiteenuste seisundit. ■ Toetame kõiki II lisas loetletud metsaandmete rakendamist, kuid puistu struktuuri (lisa II, d) puhul toome välja, et erineva rinnasdiameetriga puude arv hektaril ei ole piisav indikaator puistu struktuuri hindamiseks, vaid oluline on hinnata ka a) puistu vertikaalset struktuuri ja b) vanade puude (suure diameetriga puude) esinemist ning c) häilude olemasolu. ■ Lagupuidu indikaatoris (lisa II, h) ei tohiks seisva ja lamava puidu maht hõlmata juuri. ■ Lisaks teeme ettepaneku jätta võimalus tulevikus metoodikate arenemisel lisada teisi vajalikke seirekomponente.	
Eesti Metsa- ja	1. Metsapoliitika kujundamine, sealhulgas arengukavade koostamise	Arvestatud.

PuidutööstuseLiit	protsess, sisu ja ajaline raamistik on liikmesriikide eripärasid arvestades asjakohane jätta iga riigi enda otsustamiseks. 2. Oleme seisukohal, et kaugseire meetodid vajavad asjakohast kasutuselevõttu, kuid metsaseire peaks lisaks kaugseirele tuginema ka muudele usaldusväärsetele riiklikele seiremeetoditele. 3. Riiklikud võimalused ja ressursid on piiratud, millest tulenevalt on asjakohane tagada juba seniste inventuuride maksimaalne kasutamine. 4. Liikmesriikide kulutused metsaseire nõuete rakendamisel peaks olema komisjoni poolt kaasrahastatud. Määruse metsaandmete kogumiseks peaks liikmesriigil olema võimalik saada kaasrahastust Euroopa Liidu keskkonna- ja kliimameetmete programmist (LIFE). 5. Eesti jaoks on oluline, et määruks kasutatavad mõisted põhineksid rahvusvaheliselt kokkulepitud ja teaduspõhistel definitsioonidel, oleksid kooskõlas ja sidusad teiste EL regulatsioonidega ning nende määratlus ei võimaldaks mitmeti tõlgendatavust. 6. Määruse eelnõu osas Eesti lõpliku seisukoha kujundamiseks on vajalik, et määruse eelnõu menetluse käigus oleksid esitatud liikmesriikidele kõikide delegeeritud aktide ja rakendusaktide eelnõud, millele viidatakse määruse eelnõus.	
---------------------------------	---	--